

ՌԱՏՆՄԻԻՄԱ

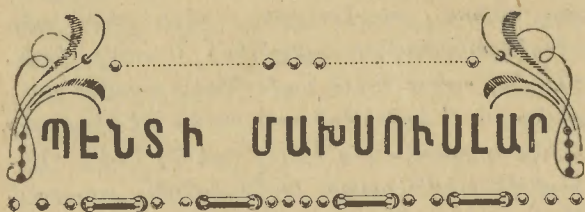
ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ.— «Սարսըլմազ շէյխը» 957, Հարպտան տէրսէր 958, Ֆէննի դաթլ 959, Ահլալը հազըրէ — Ալմանիատա հարպ թարաֆտարլարը 960, Բուսիա իւլէ րէֆապաթ 960, Հարպը հազըրէ վէ Ամէրիգա 961, Ալմանլարըն թէրադգըսը 961, Հաֆթա խապէրէրի 962:

ՃԻԼՏ 4

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՇՈԿՏԵՄԲԵՐ 1, 1914.

Ն⁰ 40

«ՍԱՐՍԸԼՄԱԶ ՇԷՅԼԷՐ»

Պու ֆանի տիւնհատա հէր շէյին թէպէտ տիւլ էթտիյինի կէօրմէք թապի տիր, լաքին տիւն՝ էպէտի տաղլար կիպի միւհքէմ սայադըղմըզ շէյլէրին տէ պու կիւն սարսըլտըղընը կէօրմէք պիպի միւթէհայիր գըլար: Տիւլէլի մուազգամանըն գըսա պիր միւտտէթ գարֆընտա պիրիպիրէրինին պողաղընա սարըլաճաղընը, էվրօիա շէհրլէրինին սօգաղլարընտա գըթալ վէ թալան օլաճաղընը, միւթէալլէմ վէ մէտէնի միլլէթլէրին Աֆրիգա վահշլէրինին տէրէքէսինէ էնէճէյինի, պէօյլէ շէյլէրի տիւն մէմուլ էթմէլ իտիք. պու կիւն անլէր կէօգլիմիւլ էօնիւնտէ իճրա օլունմագտա տըր: Իմ տի պու նէվ հալլարը կէօրինճէ տէյօրըզ. «Տիւնհատա արթըզ նէյէ՝ իթիմատ էթմէլի իզ, տարսըլմազ շէյլէր վա՞ր մը տըր:» Պու կիւն մէտէնի օրտուլար այաղը ալթընտա գալան քէօյլէրէ վէ շէհրլէրէ, գըլըճ վէ գուրչուն էրլգիւնտէն էճնէպի տիյարլարա գալան չըպլապ ֆիրարիլէրէ սիւսլ էտինիզ, անլէր սիգէ, «Տիւնհատա կիւլէնէճէք շէյ գալմատը,» տէյու ճէվապ վէրէճէքլէր տիր:

Պու սէպէպտէն պէօյլէ սըրալարտա ատէմլէր իմանա, հայաթա վէ պէշէրիյէթէ էմին պիր թէմէլ պուլմատըզլարը իչիւն փէք փէրիշան օլուրլար: Վէ իշթէ պէօյլէ վազթլարտա, ֆանիտէքի՝ էպէտի վէ թէպէտտիւլ էտէնտէ սարսըլմազ ունսուրու կէօրմէյէ չալըշմազ կէրէյիզ:

Էվլէլա տէրխաթըր էտէլիմ քի, Մալիւմաթըլըզ հէր նէ դատար մահտուտ վէ գուսուրու օլսա, անտէ էսասի վէ սարսըլմազ օլան ունսուրլար վար տըր: Վազաա ատէմլէր պու կիւն ինանտըզլարընա եարըն չիւպհէ էտիյօրլար, պու կիւն տօղրու տըր տէյու իտտիա էթտիքլէրինի եարըն եանլըշ պուլմալարը միւլմէքին տիր, վէ հէր կիւն մալիւմաթլարընը իասհիս վէ թէվսի էտիյօրլար, լաքին էինէ տէ պիլմէքլիյիմիդտէ ագալլի իքի սարսըլմազ ունսուր վար, պիրի պիւն. շէօյլէ քի պէն պէնիմ ազլըմա իթիմատ էթմէլի իմ, տիկէրի չուտըր քի, պէնտէն տիշարտա մագուշ պիր պիւն վար տըր: Պու իքի շէյ չիւպհէ էտէմէյիզ: Վազաա պէն պաղէն գուսուր էտէր իսէմ տէ, պէն պէնիմ պիլտիյիմէ իթիմատ էթմէլի իմ, վազաա տիշարքի ալէմտէքի ահվալ պէնի ալտատըր իսէ տէ, խարիճտէ հագիգաթըն պուլընտուղունա չիւպհէ էթմէմէլի իմ: Պու իքիտէն հէր հանկը պիրինէ չիւպհէ էթսէք պիլմէքլիք իմքեանսըզ օլուր:

Սանիէն, Հայաթսա սարսըլմազ ունսուրլար վար տըր: Վազաա ճէսէտի հայաթըմ, քէյֆ վէ սաատէթիմ, սէրվէթ վէ գուլվէթիմ թէ-

պէտտիւլ էտիօր: Զէման միւրուրըյա իւթի-
յարլանմազ վէ պիր ազտան էօյիւմ հէր չէյի
սարսըպ պիթիւրիօր կիպի կէօրիւնիւյօր: Լա-
քին հէր ֆէրտին հայաթընտա պունլարա ֆա-
իզ վէ սարսըլմայան ունսուրլար վար տըր:
Հայաթ իչիւն իթթ խաղ օլունաճազ լայըզ
մազսէտ, իրատէթ վէ հիսսիյաթըն քէսպ է-
տէճէյի սօղրու իսթիզամէթ հանի ախլազի
սիրէթ.—պիր առէմ պու իքի ճիհէթտէ հագիզի
մէվզիթ թութարսա օ առէմտէ սարսըլմազ պիր
չէյ մէվճուտ օլուր: Բէյֆի հէրինէ քէտէր, իզ-
զէթ հէրինէ հագարէթ, ֆաալիյէթ հէրինէ իչ-
սիզիք, սըհհէթ հէրինէ խասթալըզ, հաթթա
էօյիւմ կէլսէ օ առէմ սարսըլմազ պիր թէմէլ
իւզէրինտէ տուրույօր:

Սալիսէն, Հէյէթ ի իմփիւնիյէսէ հանի միւ-
լէթլէրին վէ տէվլէթլէրին էօմրիւնտէ տէ սար-
սըլմազ չէյլէր վար տըր: Վազաա ախլէ հայա-
թընը ալըյօրուզ՝ անտէ նիչէ տիւզէնսիզլիք-
լէր, միլլէ հայաթը ալըյօրըզ՝ անտէ պիր չօզ
խօտպինլիքլէր, հիւքիւմէթլէրի ալըյօրըզ՝ ան-
լէրտէ նիչէ հագսըզլըզլար պիզի շաշըրըյօր-
լար: Լաքին տիգզաթ իլէ պագարսազ կէօրիւր
իզ քի հէֆ պու միւհսսէսաթտա տախի ֆէրտ-
լէրին էօմրիւնտէ ճարի օլան ախլազի գաիտէ-
լէր ճարի տիր: Անլէր տէ հա հագիգաթ վէ
հագգա թապի օլմալըլար, հօզսա խարապ վէ
մահվ օլուրլար:

Վէ պու իւչ տաիւրէտէ հանի մալիւմաթ,
հայաթ վէ պէչէրիյէթտէ պուլունան սարսըլ-
մազ չէյլէրի միւթալէա էտէրսէք կէօրէճէյիզ
քի, անլէր մախլուգաքսա Ալլահըն հուզուրու
սըրլար: Ալլահ հէր պիր ֆէրտ վէ պիւթիւն
պէչէրիյէթ իլէ միւնասէպէթտէ պուլունուպ
էլան անտէ ֆաիլ պուլունտուղու իչիւն մախ-
լուգաթտա սարսըլմազ ունսուր Ալլահըն հու-
զուրու տըր: «Հագիգաթ» Ալլահըն մէվճու-
տաթտա ֆաալիյէթիւնին թարզը տըր: «Ախ-
լազ», հուրը մէվճուտաթըն Ալլահըն հուզուր
վէ տէլալէթիլէ իրչատ օլունմալարը տըր:
«Ատալէթ» վէ «հուրրիյէթ», տիւնհատա Ալլա-
հըն մէլէքիւթիւ տիր:

Իմտի պու կիւնքի ինգիլապաթ վէ մուհա-
րէպէլէրտէն զօրգմայալըմ, պու սարսըլան
պէչէրիյէթտէ սարսըլմայան պիր ունսուր վար,
«Մէլէքիւթ Ուլլահ»: Իմտի «էվվէյա Մէլէ-
քիւթ Ուլլահը վէ անըն սալահընը թալէպ էյ-
լէյինիզ»:

Յ. Գ. Գ.

ՀԱՐՊՏԱՆ ՏԵՐՍԼԵՐ

—Պիր ծրանսըզ ասքէրի հարպա կիտէրքէն
կէօքսիւնէ պիր զըրն գօյմուչ խտի: Ծէտիտ
պիր միւսատէմէտէ հարալանըպ խասթախանէյէ
կէօթիւրիւտիւչիւնտէ պու զըրնը չըգարըպ
պագաթ քի չրափնէլ փարչալարընտան պիրիսի
անըն սօլ թարաֆընա խասպէթ էտէրէք անը
էյմիշ խտի: Էյէր պու զըրն օլմասա խտի, օ
տէմիր փարչասը թա գալպինտէն կէչէճէք խտի:
Ասքէր պու զըրնը քիմսէյէ վէրմէք իսթէմէ-
յիպ հանընտա սազլայօր խտի: «Պունը սագ-
լամազ իսթէրիմ, զիրա օ պէնիմ հայաթըմը
գուրթարար» տէտի: Հայաթ միւհանէտէ-
սինտէ «սալահ զըրնըն» գալպինիզ իւզէրինէ
գօյմաղը ունութմայընըզ:

—Ինկիլիզ ասքէրլէր պու մուհարէպէ էսնա-
սընտա Ուէլլինկթընըն պունտան 100 սէնէ էվ-
վէլ քէնտի ասքէրլէրինէ սէյլէտիյի պիր
սէօղիւ տէրխաթըր էյլէտիլէր: 0 տէմիշ խտի,
«Ղալիպ օլմազ իչիւն էօլիւմէտէք սապիթ տու-
րունըզ»: Ուէլլինկթընտան տահա պէօյիւք պիր
ճէնէրալ անտէն չօզ էվվէլ տէմիշ խտի, «Նի-
հայէթէ տէյին սապը էտէն խէլաս պուլըր»:
Պունը տէրխաթըր էտինիզ:

—Մր. Զըրլիլ պիրնութգունտա տէմիշ տիր,
«Պէօյիւք ֆիթ քէնտի վաթանտալարընա
Պիր գալիլ օլունուզ տէյու բէճա էթմիշ խտի:
Պիզ անճազ պու կիւն պու թալէպի իճրա է-
սիպ պիր գալիլ օլտուզ: Վէ պիզ պիր գալիլ
հալինտէ գալտըզճա տիւնհատա հիչ պիր գուվ-
վէթ պիզէ զալիպ կէլէմէզ»:
Բապպըմըզըն քէնտի քիլիսէսի իչիւն տէ տուասը պու խտի,
«Ճիւմիլէսի պիր օլալար, սէն էյ ֆէտէր պէնտէ
վէ պէն սէնտէ օլտուղում միսիլիւ անլէր
տախի պիզտէ պիր օլալար»:

—Լիյէթ գօմանտարը ճէն. Լէման Պէլճիգա
գրալընա հազտըզը սօն մէքթուպտա տէյօր
քի, «Պու ուզուպէթտէ [Լիյէթին տիւլմէսին-
տէ] պէնիմ հայաթըմը գայ էթմէտիյիմին սէ-
պէպի չու տըր քի, պէն փաթլայան պարուլըն
թէսիրինտէն էնգազլար ալթընտա պունալմազ
իւզրէ իքէն մալիյէթիւմտէն պիրիսի պէնի չէ-
քիպ տիչարը չըգարտը վէ օրատա պիր Ալման
զապիթ պանա սու վէրէրէք պէնի ալարտը
վէ պէնի էսիր էյլէտի: Օրտումուզ շէրէֆինէ
չունու խասպէր վէրիւրիմ քի նէ գալալարըն նէ
տէ իսթիւքեամալարըն հիչ պիրիսի տիւլմէնէ
թէսլիւմ էթմէմիշ իմ, Աֆվընըզը թէմէննի է-

տէրիմ: Հայաթընը Պէլճիգա վէ գըրալ իչին մա էլ իֆթիխար ֆէտա էթմէյէ հազըր իտիմ, լաքին էօլիւմ պանա նասիպ օլմատը:» — Բապ- պընըզ պիզէ մուհաֆազա էտէճէք մուհիմմ գալալար վէ իսթիհքեամլար թէսլիմ էյլէմիշ տիր: Գալպիմիզի, խանէմիզի, քիլիսէմիզի, պէօյիւք խասիմէ վէ պիհիսապ հիւճիւմէրէ գարը միւտաֆաա էթմէլի իզ: Իմտի պիզ տախի քէնտի մէլիյիմիզէ ձէն: Լէման կիպի հիսապ վէրէպիլէճէքմի՛յիզ, «նէ գալալարն», նէ տէ իսթիհքեամլարն հիշ պիրինի տիւշմիշէ թէսլիմ էթմէմիշ իմ:»

Յ. Գ. Գ.

Յ Ե Ն Ն Ի Գ Ա Թ Լ

Մուհարէպէ ի հազըրէյէ նէ իսմ վէրիւլէր իսէ վէրսիւլէր, «պէօյիւք մըզեաստա մու- գ սթէլէ տիր: Պու ֆիլի ի գաթլը իճրա էթ- մէք իչին իսթիմալ էտիլէն չարէլէրէ փէնն, խուսուսի իճրաաթլարա իսէ աւեկիյաթ իսմինի թալիզ էտիյօրլար: Մագսէտ պիր տիր: Խօշ- ճիւրմէֆ, մէյասնտա պիր շարթ եա թէքլիֆ եօզ տըր քի, պիր թարաֆ գապուլ էթսին վէ մէսէլէ պիթսին: Իսթէնիլէն հայաթ տըր: «Սէն եաչամա, պէն եաչայալըմ» տէյօր, պիրի օլ պիրինէ: Պու մագսէտէ վասըլ օլմագ ի- չին թարաֆէյն պիրի պիրինտէն կէրի գալ- մայրպ ֆէննէր տիւշիւմէքտէ վէ անլէրի թաթպիզ էյլէմէքտէ տիրլէր:

Ալմանլար տօղրուտան քէնտիլէրի իլէ Ֆրանսա արասընտաքի տիւլարըն փէք միւհ- քէմ վէ կէչիլմէզ օլտուղունու հիսապ էտիպ, եանի եօզարըտան աչաղը Ֆրանսա հուտու- տունտաքի Վէրտէօն, Թուլ, էփինալ վէ Պէլ- ֆօր գալալարընըն զայէթ միւսթանքէմ օլ- տուղունու պիլէրէք, գօմշուուն էվինտէն կէ- չիպ կէլմէյի թէրթիպ էյլէտիլէր վէ Պէլճիգա կիպի քիւչիւք վէ գահրիման պիր մէմէքէթի թէփէլէյիպ, զըրըպ կէչէրէք սալուշտուլար, իշթէ ֆէննի պիր ամէլիյաթ: 40—50 պին ինսան Լիյէթ էօնիւնտէ, պիր «գատար Նա- մուրտա տիւշմիւշ, չէհրլէր եանմըշ, էհալի օրթատա գալմըշ, պէխ եօզ: Ալմանլար եինէ պու խըզ իլէ Ֆրանսայա հիւճիւմ էյլէտիլէր: Մագսէտլէրի սիւրաթլա Ֆրանսալը օրտուսու- նու վուրուպ մահվ էթմէք, սօնրա տա Բու- սիայը պիթիւրմէք իտի: Իլք ատըմտա 15 պին

Խնկիլիզ տիւշտիւյինիւ պիլիյօրըզ, նէ գատար Ֆրանսալը, նէ գատար Ալման տիւշտիւ մալիւմ տէյլիլ, ինպիլի 5—8 միսլի օլմալը իտի: Ալ- մանլար Փարիզ գալուլարընա գատար գօշ- տուլար, ֆագաթ հիսապ շաշմըշ իտի: Էվիլէա Լիյէթտէ՝ Պէրլինտէ հիսապ էթտիքլէրինտէն զիյատէ էյլէտիլէր: Սանիյէն գարըտա Ֆրան- սըզ էրքեանը հարսը տա պօշ տուրմայրպ փէնն թաթպիզ էտիյօր իտիլէր: Ժօֆրըն ֆէն- նի տէ անլալըտը քի շու իմիշ:— Էլէր « խըզ իլէ կէլմէքտէ օլան Ալման սէլի էօնիւնէ տուրուրտա տէվրիլիպ թէփէլէնէճէք վէ Ֆրան- սա միւտաֆէտալը գալաճագ վէ օլ սէպէպտէն էն սաղլամ վէ մուհաֆաղալը եէրէ չէքիլիպ օրատան վուրմագ վէ էօլտիւրմէքլիլի, եանի Փարիզ տիւլարլարը ալթընտա վէ գալալարը էօնիւնտէ տէօյիւշմէքլիլի գուրմուշ իտի: Փա- րիզ էթրաֆընտա պուլունան «ճէհէննէմվարի թօփլարը, խէնտէքլէրտէքի պաթարիալարը, էլէքթրիքլէրի, տինամիթլէրի գուլանըպ խասմընը թէլէֆ էտէճէք իտի: Պուսա մու- վաֆֆագ օլմագ իչին Ֆրանսալը կիպի աթէչի պիր միլլէթ կէրի չէքիլմէյէ վէ կէլին կիպի չէհրլէրի վէ զիգըլմէթ իսթիհքեամլարը տիւշ- մէնէ թէսլիմ էթմէյէ րազի օլտուլ: Օ նէ՝ մէ- սուլիլթ վէ «նէ՝ թարաֆէյն իթիմատ իտի: Շու ամէլիյաթը սէրպէսթճէ իճրա էյլէսին ի- չին Ֆրանսա հիւքիւմէթիւնի սէվիլիւլիւ Փա- րիզինտէն չէքիլիպ կիլմէյէ տախի իգնա էյ- լէտի: Շէօյլէ քի հէր իհթիմալա գարը Փարիզ ատի պիր չէհր հալինէ կէլսին վէ Ալմանլա- րըն փէք փահալըյա մալ օլարագ իչէրի կիր- մէսի պիլէ իչէ եարամասըն, հինէ Ֆրանսա պագի գալսըն:

Ալմանլար պու զայէթ քիւսթախ վէ գա- լիմ ֆէննի անլալըպ քէնտիլէրի քիւսթախ- լըզ վէ ֆէննիպաղըզտա կէրի գալմամագ իւզրէ հիւզլէրինի շարգա տէօնիւպ ասլ Ֆրան- սանըն տիւլարընը եըզմաղա վէ տօղրուտան Ալմանիյա իսլ աչմաղա գարար վէրտիլէր, եանի, Վէրտիւն գալասընը հէմ Ֆրանսա հէմ Ալմանիա թարաֆընտան վուրուպ եըզմաղա պաղատըլար: Ժօֆր գուրտուղու փլանըն իչէ եարամասըղընը կէօրիւր կէօրմէզ հիւճիւմ է- տիպ Վէրտէօն էօնիւնտէն տիւշմէյի տէֆ էթ- մէյէ գարար վէրտի: Զիրա Ալմանլար Ֆրան- սանըն ճանընա էլ աթմագտա իտիլէր: Ալման- լարըն պու եօլա եանի տօղրուտան եօլ աչմա- ղա թէչէպպիւլէրի իչին պաչգա պիր մէճ- պուրիլէթ տահա վար իտի:

Ինկիլիզներ տուրմայրալ արդայա, Պէլճի-
զայա գուզվէթ ճէմ էտիյօրլար իտի: Շիմսը-
տան, ճէնուպտան, Հինտտէն վէ Բուստան
ասքէր թօփլայրալ Անվէրսէ վէ Օսթէնտէ ճէմ
էտիյօրլար իտի: Պիր կիւն հիւճիւմ էտիպ
Ալման օրտուսունուն Պէլճիզատան կէչէն հօ-
լունու քէսմէք վէ Ֆրանսայա կիրմիշ օլան
օրտուլու մահվ էթմէք փեննինի տիւշիւնիւ-
յօրլար իտի: Ալմանլարն վէլի ի աշտընըն
թանթը դօմանտասընտա օլան օրտու թա
թուլ սէմթլէրինէ գատար աշաղը սարգմըշ ի-
տի: Ֆրանսըղլարն դարպի հանի սաղ գօլու
Շանիանիի վատիսինտէն հօգարը տօղրու
եթէլէյինճէ վէլի ի ահա օրտուսունուն ար-
գասը քէսիւմէք թէհլիքէսի վար իտի: Իշթէ
էն չէտիա չարիքչմալար օրալարտա վուզու
պուլաու քի օ օրտու հօգարը չէքիլիպ գուր-
թուլսուն վէ Ալմանլար մուվաֆֆազ օլտու-
լար: Պունլար աախի փեննի աախիյաք տըր,
ֆազաթ գա՛չ պին, գա՛չ եիւզ պին ճան թէ-
լէֆ օլտու պիւմէյիզ, 14 կիւնտէն պէրու
տիւնիանըն էն մուաղղամ, էն մունթազամ
վէ էն էյի սիւահլարլա միւսալլահ 3 միլիօն-
տան իպարէթ օրտուլարնըն ալէտտէվամ
պիրիպիրլէրինէ ճէհէնէմվարի աթէշ սաչմա-
լարնտան աւաղըլապիլի քի նէ՛ էօլիւմ,
նէ՛ խարապիլէթ վուզու պուլմուշ տըր: Լիէթ
գալալարնըն խարապալարնըն ֆօթօղրաֆ-
լարնը կէօրտիւմ, էվ պէօյիւքլիլիւնտէ տէ-
միր գափը թաշ վէ պէթօն արմէտէն եափըլ-
մըշ փարչալար տէվրիլիպ տիւշմիւշէր վէ զանն
էտէրսին միւտհիշ խարապալար արասընտա
էօլիւմ տալալըյօր իտի: Ալմանլարն չիմտի
տօղրուտան Ֆրանսա հուտուտունա հիւճիւմ
էթմէլէրինէ պաղըլըր իսէ հօգարըտան տօլա-
լըպ չափուճադ վուրուպ պիթիւմէք փլանը
պօչա տիւշմիւշ կիպի կէօրիւնիյօր: Շիմտի
իսէ Ամիյէնտէն Վէրտէօնէ չէքիլէն պիր խաթթ
իւզէրինտէ թարաֆէյն գուզվէթլէր պիր պի-
րինէ միւսալի կէլմիշ պիր հալտէ օլուպ, հէր
իքի թարաֆ ֆէնն իլէ պիրինին գաիֆ նօգ-
թասընը պուլմաղա եա պիր եէրտէն չէվիւրմէ
ամէլիյաթը եափմաղա չալըլըյօրլար, քիմ պի-
լիւր պիր թարաֆ մուվաֆֆազ օլանատէք նէ՛
գատար վաղթ կէչէճէք, նէ՛ թէլէֆաթ օլաճադ
եախօտ Պէլճիզա եա չարդ թարաֆտան պիր
վուզուաթ հարպըն պախթընը թայի՛ն մի է-
տէճէք տիր:

Ա. Ս. ՆԱԳԻՍԱՇԵԱՆ

ԱՅՎԱԼԸ ՀԱԶՈՐԷ

Արնանիւսա հարպ քարաճաւարալ. — Լօնտրա
վէ Նիւ Եօրղըն պէլլի պիր գաշ հէվմի դազէ-
թալարնըն մարուֆ մուխապիրի օլան Մր.
Ֆ. Ու, Ուալլ Առքըրաֆա եազաղըղը պիր
պէնտտէ տէյօր քի, Ալմանիանըն 66,000,000
էհալիսինտէն ահադ պիր միլիօնը հարպ թա-
րաֆտարը տըրլար: Վէլլի ահա պունլարտան
տըր: Իմիէրաթօր պու փարթիտէ տախիլ տէ-
յիլ տիր տէնիլի իսէ տէ իրատ էթտիյի քէ-
լամլար ալէսսէվիյէ հարպ լէհինտէ օլուր: Օր-
տունուն 40-50 պին դապիթլէրի, վէ տարիւլ
ֆիւնուշլարն փրօֆէսօրլարնտան նիչէսի պու
փարթիյէ աիտ տիրլէր: Պու փարթիյէ աիտ
օլանլար հարպը իսթէյօրլար, լաքին տի-
կէր 65 միլիօն էհալի սուլ՛ թալէպ էտիյօրլար
իտի: Ֆազաթ հարպ թարաֆտարլարը տիկէր-
լէրտէն ազ իսթէլէր տէ, նասըլսա նուֆուզա
անլէրէ ֆաիզ տիրլէր: Միլլէթին էքսէրիյէթի
Ավթրիա վէլի աշտընըն գաթըլ իչիւն հարպա
կիրմէյի ֆիքրլէրինտէն պիլէ կէչիւմէյօրլար
իտի: Լաքին իչէր էօյլէ կէլտի քի էնճամ
Ալմանիա՛ Բուսիա վէ Ֆրանսատան մատա պիր
տէ Պէլճիզա իլէ Ինկիլիթէրալը գարըսընտա
պուլտու, օ գէման պիւթիւն միլլէթ՝ քէնտի
մէվճուտիյէթլէրինի մուհաֆազ իչիւն հարպա
կիրիչմէյէ միւթթէֆիզէն իաղը օլտուլար: Վէ
պիր տէֆա մէյտանը հարպա աթըլտըգտան
սօնրա արթըգ սիւահ թուլթանլարը գալմայա-
նայատէք վէ սիւահ սաթուն ալաճադ փարա-
լարը տիւքէնինճէյէ գատար միւսիրանէ հարպը
տէվամ էտէճէքլէր տիր:

Բուսիա իլի ռեֆազար. — Ալմանիա՛ պու
հարպտա տիւնեա մէտէնիյէթինի Բուսիանըն
պարպարըղընա գարը մուհաֆազա էթմէք
ազմինտէ պուլունտուղունը իտտիա էտիյօր:
Պաղը Ինկիլիզլէր տէ Բուսիանըն քէնտի թէ-
պասընը իտարէ էթմէքտէ մէտէնիյէթ էսաս-
լարնա մուղայիր մուամէլէտէ պուլունտու-
ղունը գիքը իլէ, Ինկիլիթէրանըն պու մուհա-
րէպէտէ Բուսիա իլէ միւթթէֆիզ պուլունմա-
սընը մաղու կէօրմէյօրլար, վէ պու միւնա -

սէպտեմբէ Բուսիանըն՝ Ֆինլիւնէր, Լէհիլիւնէր, Եէ-հուտիւնէր վէ սաիր զաւմլար իլէ օլան շէտիտ մուամէլաթընը մէյտանա գօյօլլար: Պունա իսէ շու ճէվապար վէրիլիօր: շէօյլէ քի, Բուսիա նասըլ օլտա պահրի պիր տէվլէթ օլմայաճագ տըր, վէ պու սէպտեմբէ տիւնեա մէտէնիլէ-թինէ թէէսիրաթ ը քիւլլիլէ իշլէտէմէզ վէ էլին-տէ օլան արազի եթէր գատար վասի տիր: Վէ Բուսիա՝ Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա կիպի մէշրութի տէվլէթլէրլէ ըէֆագաթ էթմէքլէ քէնտիտ տէ իտարէ ի մէշրութիլէյէ մէյլ էտի-յօր: Մէսէլա Իրանտա Բուսիանըն Ինկիլթէր-րա իլէ միւթթէֆիզ օլարագ իշլէմէսի քէնտի մէսէյինտէ պէլլի թէպէտտիւլ հասըլ էթմիշ տիր: Բուսիա միւթէրագըր վէ էյի թէէսիրլէրէ միւսաիտ օլան պիր միլլէթ տիր: Տահա եա-գընտա Լէհիլիւնէր վատ էթտիլի մուսթարիլէթ պունա պիր տէլիլ սայըլապիլիր: Պիլա չիւպհէ Ջարըն քէնտի իտարէսի թահթընտա պուլու-նան տիկէր գաւմլարա տախի պու նէվ իւ-թիյազլար վէրէճէյի միւսթէմէլ տիր: Բուսիա էօյրէնէն պիր միլլէթ տիր: Օ հաթթա ճափօ-նիատան պիլէ չօզ շէյլէր էօյրէնմիլ: տիր: Պիլա չիւպհէ Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսատան տախի նիլէ էյի շէյլէր էօյրէնէճէք տիր: Պինաէն տ-լէյի Ինկիլթէրրանըն պու ըէֆագաթտան գօր-գաճագ պիր սէպտեպի հօգ տըր:

Հարպը հազըր վի Ամէրիգա. — Ալմանիանըն հարպը հազըրտա մագսէտի տիւնեա սիյասի-յաթընը ասքէրի գուվլէթլէ զապթ ու իտարէ էթմէք օլտուղունտան, օ՛պու մագսէտինի էվ-րօփաճա էլտէ էտէպիլիրսէ, Ամէրիգատա տա անըն այնի մէսլէքի թաղըպ էտէճէյի թապիի տիր: Շիմտիլէտէք Մ. Ամէրիգա՝ էվրօփա տէվ-լէթլէրլինի Ամէրիգա գըթաթլինըն ումուրը սիյասիլէսինէ միւտախէլէ էթմէքտէն մէն էյ-լէմիշ վէ Ինկիլթէրրա պու շէյտէ Ամէրիգալը-լարա մուսվէնէթ էթմիշ տիր: Լաքին էյէր Ալմանիա չիմտիլի մագսէտինտէ մուվաֆֆա-գիլէթ պուլուրսա, արթըզ «Մօնրօ թալիմի»-նին, եանի Ամէրիգա ումուրը սիյասիլինէ խա-րիճտէն միւտախէլէյէ միւսաատէ էթմէմէք մէսլէյինն մանասը գալմագ: Պու սէպտեմբէ Ինկիլթիլէր՝ պէօյլէսի պիր ինթիմալըն էօնիւ-նիւ ալմասը իչին Ամէրիգա հիւքիւմէթինին չիմտիտէն պէրլէն վէ պահրէն հազըրլանմա-սընը անա թաւսիլէ էտիյօրլար: Շայէտ Ալ-

մանիա Ինկիլթէրրայը էգէրսէ, օ զաֆէր շէվզի իլէ Մ. Ամէրիգայա հիւճիւմ էտէճէք, վէ օ գէման Ամէրիգա 20-30 պին նիզամի ասքէր վէ 200,000 օրտու իլէ վէ չիմտիլի տօնան-մասը իլէ Ալմանիանըն հիւճիւմիւնէ թէհամ-միւլ էտէմէյէճէք տիր: Վազաա վազթ միւրու-րըլա Ամէրիգա պէօյլէք պիր օրտու վէ գուվ-վէթլի պիր տօնանմա մէյտանա կէթիլէպի-լիր, լաքին Ալմանիա էօյլէ պիր հազըրլըզա վազթ պրազմայաճագ տըր: Սփիթիթըր իտ-տիա էտիյօր քի մուհիմաթ ը հարպիլէ տէլէ իլէ թէտարիլէ էտիլէմէզ: Ամէրիգա հարպա թուլուլաուղու վազթ գըսա պիր միւտտէթ զարֆընտա պիր միլիօն ասքէր թահիտ էթսէ այնի վազթտա պիր միլիօն թիւֆէնք իմալ էտէմէյէճէք տիր: Վէ էլտէ թիւֆէնք պու-լունմագսա ասքէր թօլլամագ մանասըզ պիր շէյ տիր: Լաքին հաղըր սիլահը օլան պիր միլլէթ գօլայլըզա ատէմ պուլապիլիր: Ին-կիլիլիլէր պու մուհարէպէյի հիւրիլիլէ վէ ճիւմիւրիլիլէ իչին պաշտաղլարընը վէ անը նիհայէթ մուվաֆֆագիլէթլէ պաշա չըգարաճագ-լարընա էմին օլտուղլարընը իտտիա էտիյօրլար իսէ տէ, շայէտ պիր պախթաղլըզա մաղուպ տիւշտէլէր, պու հարպը Ամէրիգալըլարըն էլէ ալըպ իլէրի սիւրմէլէրինի վէ նիհայէթ տիւն-եայը պու լիլիթիթիլզ պէլասընտան խէլաս էթմէլէրինի թաւսիլէ էտիյօրլար:

Ալմանիայըն քիւսգըր. — Ալմանիա արա-զիսի 208,000 միւրէպպաա միլ օլուպ հէր միւ-րէպպաա միլ պաշընա 311 էհալիսի վար տըր: Պու գատար սըզ մէսքիւն պիր մէմէքէթտէ էհալի ֆէննի թէհարրիյաթ վէ հօրուլմագ պիլմէզ դայրէթլէ կէչէն 32 սէնէ զարֆընտա կէրէք թիճարէթ կէրէք հիթթէթ ու սէնաաթ-տա աճայըպ թէրագըր էսէրլէրի կէօսթէրմիշ-լէր իտի, շէօյլէ քի մէզքիւր միւտտէթտէ պուլտայ տէօնիւմ պաշընա եիւզտէ 84, չաւ-տար եիւզտէ 75, փաթաթէս եիւզտէ 47 վէ դայրիւմ ֆաղլա մահսուլաթ վէրմիշ տիր: Տէմիր իմալաթընտա Ալմանիա տիւնեատա իքինճի մէվզի ինրագ էտէր, վէ մէյտանա կէթիլտիլի տէմիր՝ Ինկիլթէրրանըն քինտէն սէ-նէտէ % 50 զիյատէ տիր: Ֆէննի քէշֆիեաթլա էճնէպի թիճարէթի տէ տէհշէթլի պիր սուրէթ-տէ իլէրլէմիշ տիր: 1883տէն 1913տէք էն զիյատէ թէրագըրը մաքինալար ինտասընտա

օլմուշ տըր: 1887տէ 52,800,000, 1912տէ իսէ 630,300,000 մարգ գըյմէթինտէ մաքինա իմալ էթմիշ տիր: Մէզքիւր միւտտէթ զարֆընտա տէմիր իմալաթը սէնէվի 96,000,000 մարգտան 581,000,000 մարգա եիւքսէլտի: Քէզալիք մատն քէօմիւրիւ 39,900,000 մարգտան 436,600,000 մարգա, փամուզ, եուն, իփէք մամուլաթը 261,000,000տան 966,000,000 մարգա եիւքսէլտի: Պու տէնէթլի թէրազըր ասքէրի գուվլէթ սայէսինտէ տէյլ, անճագ ֆէննի թէհարրիյաթ վէ տէվաժըր ճէհու ու զայրէթ սայէսինտէ էլտէ էտիւմիշ իտի: Պու կին մուհարէպէ միւնասէպէթիլէ պիւթիւն պու թէրազըրյաթ տուրմագ վէ պու մէնաֆի զայ օլմագ թէնիլքէսինտէ պուլունույօր:

ՀԱՓԹԱ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

ՄԷՅՏԱՆ Ե ՀԱՐՄՏԱՆ

Հարգաւ.— Յրանստա Միւթթէֆիզլէրէ Ալմանլար արասընտա վուզու պուլան միւսատէմէլէրին նէթիճէսի էվլէլա զանն էտիւթիյինտէն էնէմմիյէթլի օլմուշ տըր: Պէլճիգա զալէպէլէրինտէն սօնրա տէնէթլի պիր սիւրաթլա Փարիզէ տօղրու սէյլ կիպի էնէն Ալման օրտուսունըն Փարիզի մուհասէրէ էթմէյիպ շարգա տէօնմէլէրի պիր հարպ թէրթիպի օլմագտան զիյատէ պիր մաղլուպիյէթ եախօտ պօզկունլուզ օլմուշ տըր: Ալմանլար միւթթէֆիզլէրին մէրքէզիւնի հարարագ զարպի ճիհէթտէ օլան ինկիլիզլէրի սաղ ճէնահտան ալըրմաղա վէ օրտույու թագսիմ էթտիքտէն սօնրա Փարիզէ հիւճիւմ էթմէյէ չալըյմըչլար իսէ տէ, Միւթթէֆիզլէրին տէնէթլի մուզալէմէթինէ տայանամայարագ Սեպտ. 6 վէ 7տէ Ալմանլարըն սաղ ճէնահընը ըրճաթա մէճպուր գըլմըչլար վէ անտէն սօնրա Միւթթէֆիզլէր թէարրիզի վէ Ալմանլար թէտաֆիւի մէվգի թութմուչլար տըր: Միւթթէֆիզլէրին հիւճիւմիւ էօնիւնտէ Ալմանլար նիլէ նօգթալարտա նիզամի ըրճաթտան իսէ հէր չէյի պրազըպ ֆիրարա մէճպուր օլմուչլար տըր: Պէօլլէճէ Ալմանլար Մարն նէհրէնի կէրի կէնիպ չիմալը

շարգա, Ամիյէնսի թէրք էտիպ Սան Գուէնթինէ, Սուլասօնտան կէրի հուտուտա տօղրու վէ նանսի ճիհէթլինտէ Յրանսա թօփրաղընը պիւսպիւթիւն թէրք էտիպ Ալմանլար չէքիլմիշէր տիր: Պու ըրճաթ Ալմանլարըն մանէվիյաթընը գըրմըշ վէ թուլուլան էսիւլէրտէն նիլէսի պիր գաչ կիւնտէն պէրու աճ օլտուզլարընը խապէր վէրմիշէր տիր: Յրանսըչլար ըրճաթլարըն էսնասընտա եօլտա զախրէյի պէրապէր ալըպ կէօթիւրմիւշէր իտի: Ալմանլար պաղը եէրլէրտէ իսթիսքեամլար ետիւրպ գուվլէթլէ մուզալէմէթ էթմէքտէ իսէլէր տէ միւթթէֆիզլէր պու մուզաֆֆագիյէթտէն ճէսարէթ քէսպ էտէրէք անլէրի հալա կէրի սիւրմէքտէ տիրլէր: Պու մուհարէպէտէ ինկիլիզ ասքէրլէրի աճայիպ տէրէճէտէ գուվլէթ վէ մէհարէթ կէօթէրմիւշէր վէ ինկիլիզ թէյարէլէրի պէօյիւք իշ կէօրմիւշ տիր: Միւթթէֆիզլէր Ալմանլարըն արթըզ Փարիզ գալալարըն էօնիւնէ կէլէմէյէճէյինէ էմլին տիրլէր:

Շարգաւ Բուսլար Գրագօուլայա տօղրու եալաչ հալաչ իլէրլէմէքտէ տիրլէր: Տիկէր թարաֆտան Ալմանլար Ավսթրիալըլարըն իմտաորնա եէթլիշմիշ օլուպ ճէն. Հինտէնպուրկ Ավսթրիա—Ալմանիա ասքէրլէրինին գօմանտանը թային օլունմուշ տըր: Կալիցիատա չէտիա մուհարէպէլէրէ պէքլէնիւմէքտէ տիր: Սըրպլար Պօնսա Սէրայա տօղրու իլէրլէտիքլէրինի, Ավսթրիալըլար իսէ Սըրպլարըն մուլաֆֆագ օլմատըզլարընը իտիա էտիյօրլար: Պազանլարսա Ավսթրիա ալէյիսինտէ հիսսիյաթ էփէյի իլէրի կիթմիշ տիր: Բուսանիա տա թրանսիլվանիայը իսթիլա էթմէք պապընտա Բուսիանըն թէքլիֆինի գապուլ էթմէնին վազթը կէլմիշ օլտուզուհա ինանանլար տէր հալ իշլէմէք իսթէյօրլար իսէ տէ, հիւքիւմէթ հալա սօն դարարընը վէրմէմիշ տիր:

Տեկիզգէ.— Պիր Ալման թահթ էլ պահըր Շիմալ տէնիզինէ չըզարագ ինկիլիզ գրուագօրը Ապուֆիլէ հիւճիւմ էտիպ անը պաթըրմըշ վէ անըն ըէֆիզլէրի օլան Բրէսի վէ Հօլ տէնիզ տէօքիւլէն ասքէրլէրի գուրթարմագ իլիւն իմտաա կիթտիլէրինտէ թահթ էլ պահըր անլէրի տէ պաթըրըպ ֆիրար էթմիշ տիր: Պունտա 1700 քիլի թէլէֆ օլմուշ տըր:—Ալմանիանըն մարուֆ Փանթիւր զըրիլըսը Գօնկօ նէհրի աղղընտա ինկիլիզլէր թարաֆընտան պաթըրըլմըշ տըր:—Ինկիլիզ հիւքիւմէթի իլան էտէր քի,

Սեպտ. 23-էն ինկիլիզներն Ալմանլարտան զապթ էթտիյի սէֆինէլէրին սայըսը 387 օլուպ ճիւմլէսի 1,400,000 թօնօլուգ տըր: Ալմանլարտան ինկիլթէրտան զապթ էթտիյի սէֆինէլէր 86 ատէտ վէ 221,000 թօնօլուգ օլուպ պուշարտան 74իւ իլան ը հարպտան մուգատտէմ Ալման լիմանլարընտա պուշարտադատա իտի: Ինկիլիզ կէմիլէրի միւնթադամէն սէյր ու սէֆէր էթտիլէրի հալտէ աչըգ տէնիլէրտէ հիւ պիր Ալման կէմիլէրնէ թէսատիւֆ օլունմամագտա տըր: — Ճափօնիաւան խապէր վէրիլյօր քի Սեպտ. 26տա Նայսլա վէ Լիթոն նէհրլէրի իւզէրինտէ Ալմանլարա հիւճիւմ էտէրէք մէվգիլէրին զապթ էթմիլլէր տիր:

Միւրթեհիլի.— Պէլճիգա գրալը օթօմօպիլ իլէ կիտէրքէն չօֆէօրին Ալման խաթթընա տօղրու կիթտիլինի կէօրէրէք օթօմօպիլ տուրտուրմասըն էմր էթմիլլ: Շօֆէօր պու էմրէ իթաաթ էթմիլլի իլիւն, գրալ ըիվօլլըր իլէ անը վուրուպ էօլտիւրմիւլ: Անըն իւզէրինտէն չըգան պիր քեհաղըտտան անլաչըմըն տըր քի Ալմանլար գրալը քէնտի հուտուտլարընա կէթիրմէսի իլիւն անա 100,000 մարգ վատ էթմիլլէր իմիլ: — Ֆրանսըզ ինկիլիզ ասքէրլէրի Աֆրիգատա պուշարտան Ալման միւսթէմլէքէսինին, Գամէրուըն փաթթաթըն Տուստայը զապթ էթմիլլէր տիր: — Ճափօնիա Մ. Ամէրիգա իլէ պիր էթիլաֆա կէլիլ տիր, չէօյլէ քի 1. Ճափօնիա Չինտէն արազի ալմայաճագ, 2. Բիա Չուայը Չինտէ իատէ էտէճէք, 3. Չինտէ իսթիլալ գուհուրընտա Ճափօնիա Ամէրիգա իլէ իսթիլարէ էտէրէք իլէյէճէք տիր: — Փրէնս վիտ Փօթատամ սիւվարի եիւզպաչը ըիւթպէսիլյէ Ալման օրտոնարընա տախիլ օլմուլ տըր: — Իմիլէրաթօր Աւիլիլմ Շարգի Փրուսիայա ազիմէթ էթմիլլ տիր: — Սապահ թէհրանըն Իրչաւս զապթթաընտան ալլալ խապէր վէրիլյօր քի, Գաֆգասիատա պաղը գարընըզըզլար վուգու պուլմուլ վէ Միւսլիման ասքէրլէր հարպա կիթմէքտէն իմթինա էլլէմիլլէր տիր: — Գապուլտա նէչր օլունան պիր զապթթա Աֆղանիսթան էմիրինին Հինտիսթան հուտուտուընա 400,000 վէ Բուս հուտուտուընա 300,000 ասքէր կէօնտէրտիլինի եազմըն իմիլ:

— Ամէրիգա իսքէլէլէրինտէ գափանըպ գալան Ալման թիւճճար կէմիլլէրի 6 միլիօն լիւրա գըլմէթինտէ տիր տէյու թախմին օլունույօր: Ալմանիա պու կէմիլլէրի Ամէրիգայա սաթ-

մագ իսթէմիլ իսէ տէ մուվաֆֆագ օլամամըն տըր:

— Ֆրանսըզլարըն եէնի իհտաս էթտիլի փաթլայան էճգալը միւտհիլ կիւլլէ իլիւն նազլ օլունույօր քի, Միւզ եանընտա Ալմանլար իւզէրինէ անլէրտէն պիր տանէ աթըլտըղընտա օրատա պուշարտան ասքէրլէրին ճիւմլէսի օլտուգարը եէրտէ վէ պուշարտուգլարը մէվգիտէ եըլտըրըմտան վուրուլմուլ կիպի գուրույա գալմըլար տըր, վէ ուզագ էօլտան կէլմիլլէր կիպի իւզէրլէրինտէ պօզ պիր թօզ չէօքմիւլ տիր: — Ալմանլարըն 42 սանթիմ թօփլարը 32 աթ իլէ չէքիլմէքտէ տիր: — Ֆրանսըզ թօփլարը 8 միլ մէսաֆէյէ տազիգէտէ 108 կիւլլէ աթըլյօրլար:

— Ինկիլիզ հիւքիւմէթի մուգաֆֆէրիլէթի թէլմին էթմէք իլիւն հարպա 1,200,000 ասքէր չըգարմագա գարար վէրմիլ տիր: Պու օրտույու 1915ին պահարընատէք թօփլարը թալիմ էտէրէք մէյտան ը հարպա տէօքէճէք տիր:

— Ալմանիա իմիլէրաթօրը Ամէրիգա ըիլիսի Մ. Ուիլսընա եազտըղը պիր մէքթուպտա Լուվէնտէ մէզալիմին իճրա օլունտուղունը իթիրաֆ էտէրէք, «Պու նէվ վասըթալար գուլլանըլմասընա լուգում հասըլ օլտուղու իլիւն գալպիմ փէք միւքէտտէր տիր», տէմիլ տիր:

— Ալմանիանըն տօղրուտան հարպ մէսաթիֆի կիւնտէ 30,000,000 մարգ տըր վէ իգթիսատի գիլանը կիւնտէ 45,000,000 մարգ տըր: (Մարգ 6 զըչ. տըր):

— Ալմանլար Նամուրը մուհասէրէ էթտիլլէրինտէ, օ էսնատէ էնէն սիստէն իսթիֆատէ էտէրէք իքի նօզթայա քէնտիլլէրին 42 սանթիլի թօփլարընտան 32 տանէ եէրլէտիրտիլէր: Օրալարտան 10 սաաթ գատար կիւլլէ եազտըրարագ գալալարը խարապ էլլէտիլէր: Սաթ Միլիհրէք գալէսինէ 1,200 կիւլլէ աթտըլար: Գալալարտա պուշարտան 24,000 ասքէրտէն անճագ 12,000 նէֆէր կէրի տէօնտիւ: Գալալարտա 3,000,000 նէֆէրէ պիր կիւն քեհաֆի օլաճագ գալսրէ վար իտի:

ՏԱԽԻԼԻ

Պու կիրակի սապահը Չանագ Գալէ Պօղազը ճիւմլէ թիւճճար կէմիլլէրինէ գափանմըն տըր: Պունուն սէպէպինի Թանիս չու սուրէթլէ իզահ էտիյօր, «Միւթթէֆիլլէր ֆիլօսըն էփէյի պիր վազթտան պէրու Չանագ Գալէ պօղազը էօնիւնտէ միւթէմատիլէն տօլաչարագ իլէրի կի-

րիւպ չըզան կէմիւրի թէւգիֆ վէ խթիծվապ էթմէքտէ պուլունույօրլար: Կէչէն կիւն Պօղազըն մէտիւլինտէ վէ սըրֆ Օսմանլը դարա սուլարընտա տօլաչան, Օսմանլը պայրաղընը վէ Օսմ. ասքէրինի համիլ պիր Օսմ. թօրիէ-տօսու մէղքիւր ֆիլօ թարաֆընտան թէւգիֆ վէ հօլունա տէվամտան մէն էտիւմիշ վէ Պօղազա ալտէթ էթմէտիլի թագտիրտէ պաթը-րըլաճաղը տա իւալէ էտիւմիշ տիր: Պունըն իւզէրինէ Օսմ. գօմանտան ալտըղը պիր էմր իւզէրինէ Օսմանլը թօփրաղընը մուհաֆազա-յա պիր թէտպիր օլմագ իւզրէ Պօղաղը սէտտ էյլէմիշ տիր: Էճնէպի փօսթալար գարատան իզմիր վէ սաիր սահիլ շէնրլէրտէն իւլէյէճէք տիր: — Եունան հիւքիւմէթինին Մաքէսօնիա-տա պաղը Միւսիլիման էնալինին էմլաղընը զապթ էթմէսինէ տաիր թիւրքիա թարաֆըն-տան մէղքիւր հիւքիւմէթէ իրատ էտիլէն սիւալա ճէվապէն Եունանիսթան տէմիշ տիր քի թիւրքիատան կէլէն Բուս 230,000 մուհա-ճիրլէր Եունանիսթանտան հիւքէթ էտէն մու-հաճիրլէրին միւլքլէրինէ հէրլէշտիրիւմիշ օլուպ պիրազտան պու իքի տէվլէթ արաւընտա պու մէսլէ տախի գաթի վէ թարաֆէյնէ գանա-աթպաիշ սուրէթտէ թէսվիյէ էտիլէճէք տիր: — Պէյնիլըն Բիւնկ նամ վափօր Գարա տէնիզտէ զարգ օլմուշ օլուպ իչինտէ պուլունան հօլճու-լարըն պիր զըսմը կիւճ իլէ զուրթարըլապիւ-միշ տիր: — Բուսմանիա Տօլրուճա իլէ Պալը-զը Պուլկարիսթանա թէքք էթմիշ վէ Սըրպիա պաղը վատլարա Պուլկարիսթանտան մուա-վլէնէթ թալէպ էթմիշ իսէ տէ Պուլկարլար սօ-նատէք պիթարաֆ պուլունաճաղարընը իա-պէր վէրմիլչէր տիր: Պու միւհասէպէթլէ Պալ-գանլարտա ճէրէյան էտէն ահվալը թիւր-քիա փէք տիգզաթլէ թաղըպ էթմէքտէ տիր: — Ձէյթունլուլար ասքէր մէրմէքտէն իմթինա էտիյօրլար տէյու պիր խապէր չըգմը իսէ տէ պու թէքղիպ էտիւմիշ տիր: — Իգթիսատի միւլքիւլաթ մէմլէքէթին հէր թարաֆընտա ճարի տիր: — Բիւնիս մէմուրլարը տախի թարիգ վէրկիսի վէրէճէք տիրլէր: — Փէնչէնպի հա-փիթիւլասիօնլարըն լաղվ օլունտուղու կիւն օլունղու միւհասէպէթլէ ճիւմլէ էճնէպի փօս-թախանէլէր գափատըլմը տըր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Պատ. Իսթանպուլունան Այնթապա կիտիպ պու հաղ թաթիլինտէ օրտա պիր գաչ այ իշ-

լէ Բէք իչիւն կէչէն Յուլիստէ հօլա չըգտը իսէ տէ, հօլտա Դըպըրսա օղրամըշ վէ օ էմնատա հարպ միւհասէպէթլիլէ հօլար գափանմըշ օլ-տուղունտան օրատա գալմըշ իտի: Պու կիւն-լէրտէ օրատան ալտէթ էթմէքտէ իքէն Չանապ Գալէ Պօղաղընը գափանմաւըյա իզմիր թա-րիգիլէ Իսթանպուլա կէլմիշ տիր: — Պրուսա-մէքթէպի նազըրէսի Միս ճիւլըն վէ պաղը տիկէր փրօֆէսօրլար վէ Ամէրիգալըլար տախի պու հօլտա Իսթանպուլա կէլմէքտէն մէն օ-լունմուշ տըրլար: — Օգոստ. 28տէ Տօգ. Տիգ-րան Թապիպեանըն փէտէրի Հաճի Թորոս աղա էնգարէտէ թագրիպէն 90 սիննինտէ վէֆաթ էյլէմիշ տիր: Միւսիլէյ Գայսէրիյէնին էն իւք Փրօթէսթանթլարընտան օլուպ փէք ֆաիտէլի պիր էօմր կէչիւմիշ: Միւսիլէյ պու իսթիյար սիննինտէ պիլէ զայէթ տինճ վէ ֆէրահ օլուպ լաթիֆ թապիաթըյա պուլունտուղու տախ-րէտէ իօշ թէէսիրաթըն հիսս էթտիրի իտի: — Հաճին քիլիսէսի կէչէն սէնէ Մարաշ իւմի իլանի մէքթէպի մէզունլարընտան Ասատուր էֆ. Սօլագեանը վաղըղղա տալէթ էթմիշ վէ միւսիլէյ սալէթէ իճապէթ էտէրէք մա աիլէ Հաճնա կիտիպ խըտմէթինէ միւպա-չէրէթ էյլէմիշ տիր: — Կարապետ էֆ. Բէ-չիւհան Գօնեատա Ճէնանեան գօլէճինէ մուլ-լիմիլյէ տտվէթ էտիւմիշ օլուպ կէչէն հաֆթա մահալը մէմուրիլէթինէ կիթմիշ տիր: — Այնթապտան 307 թէվլէլիւտիւ Կարապետ Սարգիսեան նամ ասքէր, հօլտա խասթա օ-լուպ, Ա. ֆիօն Գարա Հիսարընտա թրէնտէն տըլարը չըգարըլմըշ վէ 12 ոսաթ սօնրա օ-րատա վէֆաթ էյլէմիշ տիր: Էրմէնի քիլիսէ-սինտէ միւլէսսիր պիր ճէնաղէ ալայը իճրա է-տիւմիշ վէ ասքէր րէֆիզլէրինտէն վէ էնալի-տէն իպարէթ պէօյիւք պիր իզտիհաճիա մէ-զարիսթանա կէթիւրիւլէրէք տէֆն էտիւմիշ տիր:

Սօն խապէրիւր. — Այմանիա չարգտաքի մուհալէպէլէրէ էնէմիլլէթ վէրսիյինտէ օրայա պէօյիւք օրտու սէվգ էտէրէք Բուսլար իլէ ուղրաչմաղա պաչլամըշ տըր: — Անվէրսին մու-հասէրէ էտիլտիլի խապէր վէրիլիյօր: — Բու-մանիա գրալը իւթիֆա էթմէյի թէհտիտ էտի-յօր: — Ալմանլար Բուսիատա իլէրլէտիլէրինի խապէր վէրիյօրլար:

Միւսիւր ի մեհուշ վէ սահիպ ի ինքիյազ
Թ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԻԶՐԱՆ Բ. ՋԱԼԳՈՅԱՆ ՄԱԹՊՈԱՍԸ

Skranawskp, Մահմուտ փաշա, Բիւրճի խան Նօ. 32—34